

Replik: Waters har fel om ny kärnkraft

Svenska Dagbladet den 2 januari 2026

Kärnkraften byggde Sveriges fossilfria elsystem. Att tro att ett elektrifierat industrisamhälle kan fungera utan ny planerbar elproduktion är ett riskabelt experiment. Rafael Waters har i sin artikel rätt om kärnkraftens historiska betydelse, men fel om dess roll i framtiden (SvD Debatt 22/12) .

Rafael Waters har rätt i en viktig utgångspunkt: kärnkraften har spelat en avgörande roll för Sveriges utveckling och gett oss fossilfri el med hög leveranssäkerhet. Men därifrån drar han fel slutsats när han avfärdar ny kärnkraft som fel väg framåt. Problemet ligger inte i ambitionen att utveckla förnybart, flexibilitet och smarta elnät, utan i föreställningen att dessa kan ersätta stabil och planerbar elproduktion i ett elsystem som ska bära ett elektrifierat industrisamhälle.

Waters behandlar elsystemet främst som ett teknikval, men i grunden är det en systemfråga. El måste levereras när den behövs, inte bara i genom-snitt. För både industri och hushåll är det de timmar då efterfrågan är hög och vädret sviker som avgör om systemet fungerar. I dessa lägen är det inte energimängd som saknas utan effekt – förmågan att leverera el på kommando.

När Waters hävdar att vind- och solkraft är billigare än kärnkraft bygger det på jämförelser av genom-snittliga produktions-kostnader. Men elsystemets verkliga kostnader uppstår i marginalen, när väder-beroende produktion inte levererar och systemet ändå måste hållas i gång. Då tillkommer kostnader för reservkapacitet, nätförstärkningar, balansering och stödtjänster. Det är dessa kostnader som driver elpriserna de timmar då behovet är som störst.

Waters invändning är till stor del industri-politisk. Han menar att ny kärnkraft främst gynnar utländska leverantörer. Men detta bortser från att Sverige redan har en betydande kärnkrafts-relaterad värdekedja. Här finns avancerad kompetens inom kraft- och reaktor-system, unik forsknings-infrastruktur och företag som utvecklar nya reaktor-koncept i nära samverkan med industri och akademi. Det handlar inte om löften, utan om existerande kapacitet.

Industripolitik handlar inte bara om vem som levererar komponenter, utan om att utveckla långsiktig kunskap, kompetens och systemförmåga. Samtidigt görs sällan en motsvarande analys av de förnybara alternativens värde-kedjor, vilka i dag domineras av ett fåtal internationella aktörer. Att se detta som oproblemiskt, men betrakta kärnkraft som ett industripolitiskt risktagande, är inkonsekvent.

Waters lyfter också säkerhetspolitiska risker med stora anläggningar. Det är rimligt. Men ett elsystem som huvudsakligen bygger på väder-beroende och digitalt samordnade resurser innebär andra sårbarheter – från cyber-angrepp till risken för långvarig effekt-brist i krislägen. Försörjnings-trygghet handlar ytterst om att kunna leverera el även under påfrestning.

Det verkliga misstaget är därför att ställa kärnkraft mot flexibilitet och smarta nät. Ett robust elsystem behöver allt detta samtidigt. Framtids-frågan är inte om Sverige ska välja kärnkraft eller förnybart, utan om vi vågar bygga ett elsystem som faktiskt klarar de krav vi själva ställer.

Elektrifiering, konkurrens-kraft och rimliga elpriser över tid förutsätter stabil elproduktion. I det perspektivet är ny kärnkraft inte ett hinder för framtiden, utan en nödvändig del av den.

Magnus Henrekson

Mats Nilsson